

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i'r:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	28 Tachwedd 2016
Pwnc:	Polisi Ymddygiad Gwrthgymdeithasol
Deilydd Portffolio:	Y Cyngorydd Aled Morris Jones
Pennaeth Gwasanaeth:	Shan LI Williams, Pennaeth Gwasanaethau Tai
Awdur yr Adroddiad: Ffôn: E-Bost:	Karen Roberts, Prif Swyddog Tai 01248 752290 klrhp@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	Mae'n berthnasol i'r holl Aelodau Etholedig

A – Argymhelliad / Argymhellion a Rheswm / Rhesymau
<p>Gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith gymeradwyo mabwysiadu'r Polisi.</p> <p>R1 Cymeradwyo mabwysiadu'r Polisi Ymddygiad Gwrthgymdeithasol 2016 newydd.</p> <p>Rhesymau</p> <p>1.0 Cefndir</p> <p>1.1 Mae Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol 2003 yn ei gwneud yn ofynnol i bob landlord cymdeithasol fabwysiadu a chyhoeddi polisi ar gyfer mynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol.</p> <p>1.2 Ar 20 Hydref 2014, daeth Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Troseddu a Phlisma 2014 i rym yng Nghymru a Lloegr, sy'n amlinellu dull newydd, gyda'r pwyslais ar bobl, er mwyn mynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol.</p>

- 1.3** Ysgrifennwyd y Polisi Ymddygiad Gwrthgymdeithasol presennol yn 2010 ac mae angen ei ddiweddarau er mwyn sicrhau ei fod yn cydymffurfio â deddfwriaeth gyfredol sy'n caniatáu i swyddogion ddefnyddio'r ystod lawn o fesurau sydd ar gael i gefnogi dioddefwyr ac i ddelio â chwynion am ymddygiad gwrthgymdeithasol.
- 1.4** Mae Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol a Phlisma 2014 wedi symleiddio'r mesurau sydd ar gael i gyrff proffesiynol ac wedi creu 6 phrif bŵer i gyd-fynd â mesurau eraill sy'n bodoli eisoes, ac a fydd yn parhau i fod ar gael. Rhestrir y 6 phŵer newydd isod. O'r pwerau hyn, mae 1.4.1, 1.4.3, 1.4.5 yn ymwneud â'r swyddogaeth rheoli tai;
- 1.4.1** Gwaharddeb Sifil
 - 1.4.2** Gorchymyn Ymddygiad Troseddol
 - 1.4.3** Hysbysiad Amddiffyn y Gymuned
 - 1.4.4** Gorchymyn Amddiffyn Mannau Cyhoeddus
 - 1.4.5** Grym i Gau
 - 1.4.6** Grym i Wasgaru
- 1.5** Mae rhestr gynhwysfawr o'r holl fesurau sydd ar gael yn Atodiad 1 y Polisi Ymddygiad Gwrthgymdeithasol 2016.
- 2.0** Mae Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb (AEC) wedi ei gwblhau mewn perthynas â'r polisi arfaethedig, sydd yn awgrymu na ni fydd gweithredu'r polisi yn cael effaith andwyol ar y grwpiau a warchodir yn statudol.
- 2.1** Ystyrir bod y polisi yn gyfreithlon, angenrheidiol ac yn gymesur.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a pham wnaethoch chi eu gwrthod a / neu ddewis yr opsiwn hwn?

- 1) Nid oes opsiynau eraill i'w hystyried.
- Nid yw peidio diweddarau Polisi Ymddygiad Gwrthgymdeithasol 2010 yn opsiwn gan fod y Polisi wedi dyddio ac nid yw'n cydymffurfio â gofynion deddfwriaethol nac yn caniatáu i swyddogion dynodedig wneud y defnydd gorau o'r mesurau a gyflwynwyd yn Neddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol a Phlisma 2014 i gefnogi'r rheini sy'n dioddef oherwydd ymddygiad gwrthgymdeithasol.

--

C – Pam fod hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Er mwyn sicrhau bod y Pwyllgor Gwaith yn llwyr gymeradwyo a chefnogi'r polisi.

CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â pholisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

- 1) Mae'n rhaid i bob Landlord Cymdeithasol gael, a chyhoeddi, Polisi Ymddygiad Gwrthgymdeithasol.
- 2) Byddai penderfynu peidio a cymeradwyo'r polisi hwn yn golygu na fyddai modd i i'r Cyngor, fel Landlord Cymdeithasol, arfogi ein hunain â'r holl fesurau sydd ar gael o dan y ddeddf newydd, sef Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol a Phlisma 2014.
- 3) Byddai gwrthod y Polisi hwn yn golygu na fyddai'r Gwasanaeth Tai yn gallu cynnig ystod lawn o gefnogaeth i'r rheini sy'n dioddef effeithiau ymddygiad gwrthgymdeithasol gan olygu y gallai'r gwasanaeth fod yn agored i her gyfreithiol.

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Amherthnasol.

DD – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dîm Arweinyddiaeth (UDA) (gorfodol)	Do
2	Cyllid / Adran 151 151 (gorfodol)	Do
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (gorfodol)	Do
4	Adnoddau Dynol (AD)	Do
5	Eiddo	Amherthnasol
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	Amherthnasol
7	Sgriwtini	Na

8	Aelodau Lleol	Do – dosbarthwyd copi o'r polisi arfaethedig i'r holl aelodau lleol. Ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau.
9	Unrhyw gyrff allanol / arall	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tîm Rheoli Tai ▪ Swyddog Arweiniol Diogelwch Cymunedol ▪ Cyfreithiwr y Gwasanaeth Tai ▪ Grŵp Ffocws Tenantiaid ▪ Swyddogion sy'n ymwneud â chyflenwi'r swyddogaeth rheoli tai ▪ Swyddog Ymddygiad Gwrthgymdeithasol

E - Risgiau ac unrhyw liniaru (os yn berthnasol)		
1	Economaidd	Amherthnasol
2	Gwrthdlodi	Amherthnasol
3	Trosedd ac Anhrefn	Oes
4	Amgylcheddol	Amherthnasol
5	Cydraddoldebau	Oes
6	Cytundebau Canlyniad	Amherthnasol
7	Arall	Amherthnasol

F - Atodiadau:
Am unrhyw wybodaeth pellach, cysylltwch â Karen Roberts, Prif Swyddog Tai.

FF – Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Polisi Ymddygiad Gwrthgymdeithasol 2016 ▪ Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb (AEC) ▪ Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol a Throsedd 2014

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Cyngor Sir Ynys Môn - Gwasanaethau Tai Polisi Ymddygiad Gwrthgymdeithasol 2016

DRAFT

CYNNWYS	TUDALEN
1. Rhagarweiniad	3
2. Datganiad Polisi	3
3. Cyd-destun Strategol	4
4. Fframwaith Cyfreithiol	5
5. Rhanddeiliaid	6
6. Diogelu data a rhannu gwybodaeth	6
7. Ein hymrwymiad a'n gwerthoedd	6
8. Diffiniad o Ymddygiad Gwrthgymdeithasol	7
9. Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Troseddu a Phlisma 2014	8
10. Dull partneriaeth i fynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol	9
11. Gwahaniaethu rhwng ymddygiad gwrthgymdeithasol a niwsans rheoli stad	10
12. Enghreifftiau o'r hyn nad yw efallai'n cael ei ystyried yn ymddygiad gwrthgymdeithasol	11
13. Rhoi gwybod am ymddygiad gwrthgymdeithasol	11
14. Ymateb i gwynion am ymddygiad gwrthgymdeithasol	12
15. Rôl y Swyddog Rheoli Tai	12
16. Rôl y Swyddog Ymddygiad Gwrthgymdeithasol (Swyddog YG)	14
17. Cwynion dienw	15
18. Mesurau ataliol	15
19. Cymorth, adsefydlu ac ailsefydlu	16
20. Diogelu a chefnogi staff	17
21. Hyfforddiant	17
22. Anfodlonrwydd gyda'r gwasanaeth a ddarparwyd	18
23. Sbardun Cymunedol	19
24. Adolygu a monitro'r polisi	19
25. Monitro perfformiad	20
ATODIAD 1: Ffyrdd o fynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol	21

1. Rhagarweiniad

1.1. Mae'r Gwasanaethau Tai yn cydnabod y gall ymddygiad gwrthgymdeithasol gael effaith sylweddol ar fywydau ein tenantiaid a'n preswylwyr.

1.2. 'Rydym yn credu bod gan yr holl denantiaid a phreswylwyr hawl i fwynhau heddwch, tawelwch a diogelwch yn eu cartrefi a'r cyffiniau. 'Rydym yn gwerthfawrogi y gall ymddygiad gwrthgymdeithasol gael effaith ofnadwy ar ddioddefwyr ac, i'r perwyl hwn, mae Gwasanaeth Tai Cyngor Sir Ynys Môn yn ymrwymedig i fynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol mor gyflym ac effeithiol ag y bo modd, trwy weithio mewn partneriaeth gydag amrywiaeth o asiantaethau a defnyddio'r ystod lawn o bwerau sydd ar gael iddo, fel y diffinnir nhw yn Neddff Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Troseddu a Phlisma 2014.

1.3. Byddwn yn cymryd pob achos o ymddygiad gwrthgymdeithasol o ddifrif, gan gynnwys camdriniaeth ddomestig a throseddau casineb ac mi wnawn ni ymdrechu i ymdrin â phob cwyn yn gyflym ac yn gadarn, gan ddarparu cymorth i'r rheini sy'n cael eu heffeithio.

2. Datganiad Polisi

2.1. Gyda golwg ar leihau effaith ymddygiad gwrthgymdeithasol ar denantiaid, preswylwyr a'r gymuned ehangach, amcan y polisi hwn yw nodi'n glir sut y bydd Gwasanaeth Tai Cyngor Sir Ynys Môn yn ymateb i gwynion am ymddygiad gwrthgymdeithasol ar ein stadau a sut bydd yn delio â'r cwynion hynny.

2.2. Byddwn yn gwneud hyn drwy:

- Symleiddio'r ffordd o roi gwybod am ymddygiad gwrthgymdeithasol i'w gwneud yn haws i ddioddefwyr a / neu achwynwyr.
- Mabwysiadu dull ymyrraeth gynnar ac ataliol.
- Rhoi dioddefwyr yn gyntaf drwy ystyried, o'r cychwyn cyntaf, effaith yr YG ar ddioddefwyr ac unrhyw berygl iddynt. Gwneir hynny drwy ganolbwyntio ar nodi materion bregusrwydd a materion diogelu posibl.
- Ymateb yn gymesur ac mewn modd amserol.
- Ystyried pob achos yn ôl ei haeddiant a defnyddio dulliau datrys problemau o weithredu ar gyfer pob achos y ceir gwybod amdano.
- Gweithio gydag asiantaethau partner i sicrhau'r datrysiad gorau a'i roi ar waith cyn gynted â phosib.
- Ymateb i newidiadau deddfwriaethol a gwneud y defnydd gorau o'r pwerau sydd ar gael i'r Cyngor a phartneriaid eraill sydd â chyfrifoldeb.

3. Cyd-destun strategol

3.1. Mae Cyngor Sir Ynys Môn yn rhannu ymrwymiad Llywodraeth San Steffan a Llywodraeth Cymru i leihau ymddygiad gwrthgymdeithasol.

3.2. Mae Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol 2003, yn ei gwneud yn ofynnol i ddarparwyr tai cymdeithasol fabwysiadu a chyhoeddi polisïau ar ymddygiad gwrthgymdeithasol. Mae rolau a chyfrifoldebau landlordiaid cymdeithasol hefyd wedi eu hamlinellu'n glir mewn cyhoeddiad gan y Llywodraeth o'r enw 'Policies and Procedures - Code of Guidance for Local Authorities and Housing Associations (2005)'.

3.3. Yn ogystal â'r uchod, mae Gwasanaeth Tai Cyngor Sir Ynys Môn wedi ymrwymo hefyd i ymuno â 'Safon Rheoli Tai Cymru ar gyfer Mynd i'r Afael ag Ymddygiad Gwrthgymdeithasol' a bennwyd gan Lywodraeth Cymru '(Y Safon) sy'n seiliedig ar saith ymrwymiad craidd sy'n golygu bod landlordiaid ac asiantaethau partner yn medru ymateb yn effeithiol ac yn gyfannol i fynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol.

3.4. Rhannau craidd y Safon yw;

- Ymrwymiad, arweinyddiaeth ac atebolrwydd.
- Grymuso a rhoi sicrwydd i drigolion.
- Camau ataliol ac ymyrraeth gynnar.
- Cymorth i fynd i'r afael ag achosion ymddygiad gwrthgymdeithasol.
- Gwasanaethau wedi'u teilwra ar gyfer preswylwyr a chymorth i ddioddefwyr a thystion.
- Diogelu cymunedau trwy gymryd camau gorfodaeth yn gyflym.
- Annog cyfrifoldeb cymunedol.

3.5. Mae'r polisi hwn wedi ei ysgrifennu er mwyn sicrhau bod yr hyn a wnawn yn seiliedig ar weledigaeth strategol y Llywodraeth ar gyfer mynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol, gyda'r nod o sicrhau cymunedau cryf a diogel a chwrdd hefyd ag amcanion a nodau strategol Cyngor Sir Ynys Môn o ddarparu gwasanaethau o ansawdd uchel sy'n cwrdd ag anghenion gwirioneddol ein cymuned leol ac sy'n amddiffyn y bobl fwyaf bregus.

4. Fframwaith cyfreithiol

4.1. Bydd Gwasanaeth Tai Cyngor Sir Ynys Môn bob amser yn gweithio o fewn fframwaith deddfwriaethol ac yn cymryd canllawiau statudol i ystyriaeth. Y prif feysydd deddfwriaeth y byddwn yn eu hystyried wrth weinyddu'r polisi hwn yw:

- Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Troseddu ac Anhrefn 2014
- Deddfau Tai 1985, 1988, 1996 a 2004
- Deddf Tai (Cymru) 2014
- Deddf Iechyd a Llesiant 2016
- Deddf Digartrefedd 2002
- Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998
- Deddf Gofal 2014
- Deddf Hawliau Dynol 1998
- Deddf Diogelu Data 1998
- Deddf Cydraddoldeb 2010
- Deddf Casineb Hiliol a Chrefyddol 2006
- Deddf Diogelu'r Amgylchedd 1990
- Deddf Sŵn a Niwsans Statudol 1993
- Deddf Plant 1989 (Diwygiwyd 2005)
- Deddf Cyfiawnder Troseddol 2003
- Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol 2003
- Deddf Gwarchod rhag Aflonyddu 1997
- Deddf Galluedd Meddyliol 2005
- Deddf Iechyd Meddwl 2007

5. Rhanddeiliaid

5.1. Bydd y polisi hwn yn bennaf yn effeithio ar y rhanddeiliaid canlynol;

- Tenantiaid a phreswylwyr sy'n byw mewn anheddau Cyngor neu yn y cyffiniau.
- Busnesau sy'n gweithredu yng nghyffiniau'r anheddau'r Cyngor.
- Swyddogion y Cyngor o bob adran.
- Contractwyr.
- Aelodau lleol a Chynghorwyr Tref.
- Gwirfoddolwyr.
- Heddlu a gweithwyr cyfiawnder ieuenctid.
- Aelodau o'r cyhoedd sy'n â ymweld â stadau.

6. Diogelu Data a Rhannu Gwybodaeth.

6.1. Bydd yr holl ddata yn cael ei storio yn unol â Chanllawiau'r Cyngor ar gyfer Diogelu Data a glynir wrth ofynion Ddeddf Diogelu Data 1988.

6.2. Ni fyddwn yn rhannu unrhyw wybodaeth a roddir i ni pan gawn wybod am ymddygiad gwrthgymdeithasol heb ganiatâd yr achwynydd *oni bai fod* y Cyngor yn teimlo bod materion diogelu hollbwysig y mae'n rhaid rhoi sylw iddynt.

6.3. Mae Adran 115 Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998 yn darparu'r fframwaith statudol ar gyfer rhannu gwybodaeth am atal a chanfod trosedd ac anhrefn. Mae'r Cyngor hefyd wedi ymrwmo i Brotocol Rhannu Gwybodaeth Gogledd Cymru sy'n cynnwys darpariaeth bod gan yr holl asiantaethau partner rym i ddatgelu gwybodaeth i awdurdodau statudol yn unol â'r protocol y cytunwyd arno.

7. Ein Hymrwymiad a'n Gwerthoedd.

7.1. Mae Gwasanaeth Tai Cyngor Môn yn ymrwymedig i fod yn hygyrch, yn ddiduedd ac yn deg i bob aelod o'r gymuned wrth fynd i'r afael â chwynion am ymddygiad gwrthgymdeithasol. Ein nod yw darparu gwasanaeth ymddygiad gwrthgymdeithasol cynhwysfawr ac o'r radd flaenaf i'n tenantiaid, lesddeiliaid a a thrigolion.

7.2. Byddwn yn :

- Cymryd pob cwyn o ddifrif.
- Ymateb mewn modd amserol.
- Parchu dymuniadau achwynwyr wrth benderfynu pa gamau i'w cymryd, gan sicrhau eu bod yn cael eu trin gyda chydymdeimlad.
- Cytuno ar gynllun gweithredu gydag achwynwyr a sicrhau eu bod yn cael eu diweddarau'n amserol ar gynnydd.
- Cefnogi dioddefwyr drwy gydol y broses. Trafodir a chytunir y cymorth a roddir gyda'r dioddefwyr a gall gynnwys eu cyfeirio at wasanaethau eraill pe bai angen cymorth arbenigol.
- Ble mae dioddefwyr (neu'r troseddwyd mewn rhai achosion) wedi eu dynodi'n bobl fregus, byddwn yn mabwysiadu dull amlasiantaeth o weithredu i fynd i'r afael ag anghenion cymorth yr unigolyn.
- Ymchwilio i gwynion yn ddiduedd ac mewn ffordd nad yw'n feirniadol.
- Ceisio gweithio gyda'r holl bartïon i ddatrys unrhyw broblemau cyn gynted ag y bo modd gan ddefnyddio'r ystod o ddulliau sydd ar gael i ni a'n hasiantaethau partner.

8. Diffiniad o Ymddygiad Gwrthgymdeithasol

8.1. Mae'r term 'ymddygiad gwrthgymdeithasol' yn cwmpasu sbectrwm eang o ymddygiadau a all gael effaith andwyol ar ansawdd bywyd y rheini sy'n cael eu heffeithio.

8.2. At ddibenion y polisi hwn, mae'r Cyngor yn mabwysiadu'r diffiniad o ymddygiad gwrthgymdeithasol sydd wedi ei gynnwys yn Neddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Trosedd a Phlisma 2014 sy'n disgrifio ymddygiad gwrthgymdeithasol fel a ganlyn:

- Ymddygiad sydd wedi achosi, neu sy'n debygol o achosi, aflonyddwch, braw neu ofid i unrhyw berson.
- Ymddygiad sy'n gallu achosi niwsans neu annifyrrwch i berson mewn perthynas â phreswyliaeth yr unigolyn hwnnw
- Ymddygiad sy'n gallu achosi niwsans neu annifyrrwch sy'n gysylltiedig â mater tai i unrhyw un.

8.3. Isod, ceir enghreifftiau o'r ystod eang o weithgareddau annerbyniol a all gael effaith andwyol ar ansawdd bywyd dioddefwyr ac aelodau o'r gymuned (nid yw'r rhestr hon yn gynhwysfawr):

- Graffiti.
- Fandaliaeth.
- Cerddoriaeth uchel.
- Niwsans sŵn.
- Tipio anghyfreithlon.
- Niwsans a achosir gan anifail anwes (megis sŵn neu faeddu).
- Ymddygiad troseddol gan gynnwys defnydd anghyfreithlon neu anfoesol o adeiladau preswyl.
- Ymddygiad bygythiol neu dreisgar neu iaith ymosodol neu fygythiol.
- Troseddau casineb (fel troseddau hiliaeth a chasineb crefyddol, troseddau casineb homoffobig a thrawsffobig, troseddau casineb anabledd, troseddau yn erbyn pobl hŷn).
- Troseddau Cyfaill (Pan fo pobl fregus yn cael eu cam-drin gan rywun y maent yn credu eu bod yn ffrind iddynt neu pan fo'r person hwnnw'n cymryd mantais annheg ohonynt - mewn rhai amgylchiadau mae'r rhain yn droseddau casineb anabledd).
- Cam-drin domestig.
- Aflonyddu neu ymddygiad sy'n codi ofn
- Ymddygiad gwrthgymdeithasol sy'n gysylltiedig ag alcohol a chyffuriau.

9. Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Trosedd a Phlisma 2014.

9.1. Daeth Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Trosedd a Phlisma 2014 i rym ar 20 Hydref 2014 yng Nghymru a Lloegr, ac mae'n amlinellu dull newydd o ddelio ag ymddygiad gwrthgymdeithasol, gyda phwyslais ar roi dioddefwyr yn gyntaf, drwy rymuso dioddefwyr a chymunedau wrth roi mwy o lais iddynt yn y ffordd y mae asiantaethau ymateb yn ymateb i gwynion.

9.2. Mae Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Troseddu a Phlisma 2014 wedi cyflwyno pwerau symlach, mwy effeithiol sy'n galluogi swyddogion i fynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol drwy amddiffyn dioddefwyr a chymunedau'n well.

9.3. Prif nod y ddeddfwriaeth hon yw sicrhau bod yr ymateb i gwynion yn canolbwyntio mwy ar y dioddefwr ac yn symleiddio'r mesurau sydd ar gael i gyrff proffesiynol – 'roedd 19 o fesurau ar gael yn flaenorol ond bellach maent wedi ei mireinio i ffurfio 6 phŵer newydd sef :

- Gwaharddeb sifil
- Gorchymyn Ymddygiad Troseddol
- Hysbysiad Amddiffyn y Gymuned
- Gorchymyn Amddiffyn Mannau Cyhoeddus
- Grym i gau
- Grym i wasgaru

9.4. Mae manylion am y teclynnau y cyfeirir atynt yn 9.3, ynghyd â ffyrdd eraill sydd ar gael i fynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol i'w gweld yn ATODIAD 1 i'r ddogfen hon.

10. Dull partneriaeth i fynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol

10.1. Gan weithio ar y cyd â phartneriaid priodol a Heddlu Gogledd Cymru, rydym yn ymrwymedig i wneud y mwyaf o'r grymoedd sydd ar gael i ni fynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol a gwella ansawdd bywyd i denantiaid a thrigolion ar ein stadau Cyngor.

10.2. Yn ogystal â chyfarfodydd ad-hoc a drefnir i roi sylw i bryderon penodol fel y bydd angen, rydym hefyd yn cymryd rhan mewn ystod o gyfarfodydd amlasiantaeth a sefydlwyd i drafod achosion ac i chwilio am ddatrysiadau cadarnhaol:

- Cyfarfodydd Partneriaeth Gweithredu Cymunedol.
- MAPPA (Trefniadau Amlasiantaethol ar gyfer Diogelu'r Cyhoedd)
- MARAC (Cynhadledd Asesu Risg Amlasiantaethol)
- Cyfarfodydd Tasgio Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Gwynedd a Môn.
- Cyfarfodydd y Panel Atal.

- Cyfarfodydd VARM (Rheoli Risg i Oedolion Bregus)
- Cyfarfodydd IOM (Rheoli Integredig Troseddwyd)
- Cyfarfodydd Panel Adsefydlu Ymgynghorol Môn a Gwynedd

11 Gwahaniaethu rhwng ymddygiad gwrthgymdeithasol a niwsans cyffredinol ar stadau

11.1. Er y byddwn yn cymryd pob cwyn o ddifrif ac yn ymdrechu i roi dioddefwyr yn gyntaf bob amser, rydym hefyd yn cydnabod na fydd pob cwyn neu anghydfod rhwng cymdogion yn cynnwys elfen o ymddygiad gwrthgymdeithasol a bod rhai o'r anghydfodau'n digwydd oherwydd ffyrdd o fyw gwahanol neu ddisgwyliadau personol gwahanol++.

11.2. Cydnabyddir bod gan bobl wahanol werthoedd a safbwyntiau a disgwyliadau gwahanol hefyd o ran sut maent yn credu y dylai pobl eraill ymddwyn, ac weithiau gall hyn achosi problemau oherwydd bod gan bobl wahanol ffyrdd o fyw. Gall hynny, yn ei dro, arwain at gwynion a honiadau o ymddygiad gwrthgymdeithasol.

11.3. Rydym yn disgwyl i drigolion fod yn ystyriol o'u cymdogion ac o *fewn rheswm*, disgwylir i bawb ddangos goddefgarwch a pharch tuag at wahanol ffyrdd o fyw.

11.4. Mae p'un a ydym yn ystyried bod gweithgaredd o natur wrthgymdeithasol ai peidio yn dibynnu ar nifer o bethau, gan gynnwys;

- A ellid ystyried bod yr ymddygiad y cafwyd gwybod amdano yn gyffredinol afresymol.
- Pa mor fregus yw'r dioddefwyr neu'r dioddefwyr honedig.
- Amgylchiadau unigol yr holl bartïon cysylltiedig.
- Pa mor aml y mae'n digwydd.
- Pa mor ddifrifol y mae'n effeithio ar bobl eraill.
- Pa bryd mae'n digwydd.

11.5. Ar wahân i'r uchod, byddwn hefyd yn ystyried a yw'r gweithgaredd neu'r ymddygiad yn effeithio ar swyddogaeth rheoli tai'r Cyngor.

11.6. Os byddwn yn teimlo, ar ôl ymchwilio, nad yw'r ymddygiad y cwynir amdano'n wrthgymdeithasol, byddwn yn rhoi gwybod i'r achwynydd am ein

penderfyniad ac yn cytuno pa gamau (os o gwbl) y mae'n briodol i'w cymryd i ddatrys y broblem.

12. Enghreifftiau o'r hyn nad yw efallai'n cael ei ystyried yn ymddygiad gwrthgymdeithasol

12.1. Mae'r canlynol yn rhoi arweiniad o ran pa weithgareddau **na** fydd y Cyngor yn ystyried efallai eu bod yn ymddygiad gwrthgymdeithasol - nid yw hwn yn bolisi hollgynhwysol ac ni fydd **unrhyw** benderfyniad yn cael ei wneud nes bod ymchwiliadau wedi eu cynnal a'r ffeithiau llawn wedi eu sefydlu.

- Sŵn a wneir gan blant yn ystod gweithgareddau chwarae arferol, oni bai y gellid ystyried ei fod yn amharu ar bobl yn eithriadol.
- Sŵn arferol a glywir mewn cartref pob dydd fel agor a chau drysau, symud o fewn y cartref (grisiau).
- Anghydfodau teuluol (oni bai eu bod yn amharu'n ormodol neu'n eithriadol o swmlyd neu fod tebygolrwydd o gamdriniaeth).
- Partïon neu ddathliadau unigol.
- Ffordd wahanol o fyw megis gweithgarwch sy'n gysylltiedig â gwaith shift.
- Mân-wahaniaethau personol megis 'edrych yn gas' neu blant yn cweryla.
- Anghytundebau ynghylch materion parcio oni bai bod llecynnau parcio dynodedig yn cael eu camddefnyddio (nid yw hyn yn cynnwys hawl ganfyddedig i barcio mewn man penodol).
- Gwaith DIY neu waith yn yr ardd os caiff ei wneud ar adeg resymol.
- Mân-waith trwsio ar geir.
- Cwynion i ddial am rywbeth sydd wedi digwydd yn y gorffennol.

13 Rhoi gwybod am ymddygiad gwrthgymdeithasol.

13.1. Ein nod yw sicrhau ei bod cyn hawsed â phosib i ddioddefwyr ac achwynwyr roi gwybod am ymddygiad gwrthgymdeithasol

13.2. Gall achwynwyr roi gwybod am ymddygiad gwrthgymdeithasol trwy unrhyw un o'r dulliau canlynol;

- E-bostio'r pryderon i ADRANTAI@ynysmon.gov.uk
- Ffonio Tîm Gwasanaethau Cwsmeriaid y Gwasanaeth Tai ar 01248 752200.
- Mynd at un o'n Tîm Tai a all fod ar y stad.

- Mynd i brif swyddfeydd y Cyngor yn Llangefni a siarad ag un o'n swyddogion Cyswllt Môn, neu mynd i'r swyddfa dai leol yng Nghanolfan J E O'Toole, Sgwâr Trearddur, Caergybi, LL65 1NB.
- Ysgrifennu at y Gwasanaethau Tai, Swyddfeydd y Cyngor, Cyngor Sir Ynys Môn, Llangefni, Ynys Môn, LL77 7TW.
- Drwy drydydd parti, h.y. Cynghorydd Lleol.

14 Ymateb i gwynion am ymddygiad gwrthgymdeithasol.

14.1. Pan dderbynnir cwyn, bydd y Cyngor yn ystyried difrifoldeb y gŵyn ar y cychwyn a pha gamau sydd fwyaf priodol. I fod yn effeithiol yn ein dull o weithredu, rydym yn credu bod angen taro cydbwysedd rhwng gwaith atal, gorfodi a mesurau cefnogol.

14.2. Byddwn yn gweithio gydag ystod o bartneriaid, gan wneud y defnydd gorau o'r pwerau sydd ar gael i ni yn ogystal â defnyddio ein hadnoddau mewnol ein hunain yn y ffordd fwyaf effeithiol.

15 Rôl y Swyddog Rheoli Tai (SRhT).

15.1. Mae gan y Gwasanaeth Tai dîm o dri SRhT ac yn y mwyafrif o achosion, bydd y SRhT yn delio â'r gŵyn gyhwynnol.

15.2. Maes gwaith y SRhT yw ymdrin ag ymddygiad gwrthgymdeithasol lefel isel, ymddygiad niwsans ac achosion cyffredinol o dorri amodau tenantiaeth. Bydd yn gwneud hynny drwy ddefnyddio amrywiaeth o fesurau sy'n addas ar gyfer delio â'r gŵyn benodol, megis rhybuddion llafar, llythyrau rhybuddio, cyfryngu, cyhoeddi Contractau Ymddygiad Derbyniol ac ymestyn tenantiaethau rhagarweiniol. Gellir datrys y rhan fwyaf o achosion gyda'r SRhT fel y swyddog arweiniol.

15.3. Unwaith y derbynnir cwyn fe'i rhoddir mewn un o bedwar categori penodol sydd gan y Cyngor ar gyfer materion YG. Mae'r tabl isod yn rhoi arweiniad ar sut y gallai cwynion gael eu categorio. Fodd bynnag, nid yw'r rhestrau yn hollgynhwysol a bydd pob cwyn yn cael ei hystyried yn ôl ei haeddiant cyn penderfynu ar ei difrifoldeb.

Categori 1	Y mathau mwyaf difrifol o ymddygiad gwrthgymdeithasol sy'n arwain at drais gwirioneddol neu fygythiad o drais.
Ymateb o fewn 24 awr	Ymosodiad Cam-drin domestig Defnyddio ymddygiad neu iaith fygythiol Troseddau casineb

		Troseddau 'cyfaill' Gangiau'n bygwth a brawychu
Categori 2		Ymddygiad gyda'r nod o fygwth ac a allai fod wedi bod yn digwydd dros gyfnod o amser ac y gellir ei ystyried ei fod yn aflonyddu.
Ymateb fewn diwrnod gwaith	0 5	Cam-drin geiriol Ymddygiad bygythiol (gall hefyd gynnwys defnyddio anifeiliaid anwes) Gweithgaredd sy'n gysylltiedig ag alcohol neu gyffuriau Sŵn Difrod i eiddo neu gerbydau
Categori 3		Ymddygiad a allai gael ei ystyried yn wrthgymdeithasol ond nad yw'n fwriadol.
Ymateb fewn diwrnod gwaith	0 7	Plant / pobl ifanc yn ymgynnull mewn mannau cymunedol Defnydd amhriodol o ardaloedd cymunedol / systemau drws mynediad Sŵn Trin cerbydau Cerbydau sydd wedi eu gadael Gerddi blêr Rhedeg busnes o'r annedd
Categori 4		Materion sy'n codi oherwydd ffordd o fyw gwahanol ond lle gallai pobl fod yn ymddwyn mewn modd anystyriol ond heb dorri amodau tenantiaeth.
Ymateb fewn diwrnod gwaith	0 10	Sŵn cyffredinol yn y cartref Plant yn chwarae DIY Parcio anystyriol

15.4. Bydd y SRhT yn trafod y gŵyn yn fanwl gyda'r achwynydd ac yn cytuno ar gynllun gweithredu a fydd yn cynnwys;

- Cofnodi a chategoreiddio'r gŵyn.
- Trafod yr opsiynau posibl sydd ar gael i fynd i'r afael â'r mater.

- Gofyn am farn a sylwadau'r achwynydd neu'r dioddefwr ynghylch sut mae'n dymuno i'r Cyngor ddelio â'r gwyn.
- Gwneud yr achwynydd yn ymwybodol o'r hyn a ddisgwylir ganddynt i helpu'r Cyngor i symud ymlaen gyda'r gwyn h.y. efallai y bydd gofyn iddynt gadw taflen ddyddiadur yn manylu ar ddigwyddiadau pellach.
- Cytuno ar gynllun gweithredu hyblyg sy'n amlinellu'r pryderon a'r camau y cytunwyd arnynt.
- Gyda chaniatâd yr achwynydd, gwneud unrhyw gyfeiriadau angenrheidiol i unrhyw ddarparwr cymorth, corff proffesiynol neu sefydliad cymorth i ddioddefwr.
- Cytuno pa mor aml y bydd y Cyngor yn cysylltu â'r achwynydd ac yn ei ddiweddarau ynglŷn â chynnydd, a chytuno ar y dull mwyaf priodol o gysylltu â'r dioddefwr.

16 Rôl y Swyddog Ymddygiad Gwrthgymdeithasol (Swyddog YG)

16.1. Mae gan y Gwasanaeth Tai Swyddog Ymddygiad Gwrthgymdeithasol pwrpasol i fynd i'r afael ag achosion ymddygiad gwrthgymdeithasol difrifol neu barhaus sy'n cynnwys tenantiaid y Cyngor.

16.2. Mae gan y Swyddog Ymddygiad Gwrthgymdeithasol rôl orfodaeth a phan fo'n briodol, gall ddefnyddio pwerau newydd a roddwyd o dan y Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Troseddu a Phlisma 2014, lle mae atebion llai ffurfiol wedi methu datrys mater sydd angen sylw, neu pan ystyrir bod y gwyn rhy ddifrifol ar gyfer ymyrraeth lefel isel a bod angen cymryd camau gorfodi mwy ffurfiol.

16.2 Os bydd achos yn cael ei drosglwyddo i'r Swyddog Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, bydd ganddynt fynediad at nodiadau diweddaraf yr achos.

16.4. Bydd y Swyddog Ymddygiad Gwrthgymdeithasol yn ymweld â'r achwynydd (fel arfer gyda'r SRhT) i drafod y broses uwchgyfeirio a'r pwerau ychwanegol sydd ar gael i fynd i'r afael â'r mater. Gall hyn gynnwys cychwyn achos ceisio meddiant, gwneud cais am waharddeb, gwneud cais am rybudd cau neu, gyda'r achosion mwyaf difrifol, fe ellir gwneud cais am orchymyn meddiant llwyr.

16.5. Os yw ymyrraeth y swyddog YG wedi arwain at gytundeb (ffurfiol neu anffurfiol), caiff yr achos ei ailgyfeirio i'r SRhT a fydd yn monitro cydymffurfiaeth â'r cytundeb. Os bydd angen, gellir uwchgyfeirio'r achos ar gyfer cymryd camau pellach os nad yw'r partïon yn cydymffurfio â'r cytundeb.

17 Cwynion dienw (perthynas)

17.1. Er y byddwn yn derbyn cwynion dienw, gallai hyn gyfyngu faint o ymholiadau y gallwn eu gwneud a chyfyngu'r camau gweithredu sydd ar gael i ni i fynd i'r afael â'r gŵyn.

17.2. Os oes digon o wybodaeth i alluogi'r Cyngor i symud ymlaen â'r gŵyn byddwn yn trin y gŵyn yn yr un modd â phob cwyn arall a wneir.

18. Mesurau ataliol

18.1 Mae ystod o fesurau eraill ar gael i'r Cyngor i liniaru risg ac neu effaith yr ymddygiad gwrthgymdeithasol.

• Polisi Gosod Tai

Gall y Cyngor ddewis defnyddio ei bwerau o dan y Polisi Gosod Tai Cyffredin i atal ymgeiswyr a gafwyd yn euog o ymddygiad gwrthgymdeithasol.

Byddai'n rhaid ymchwilio'n llawn i bob cais unigol a byddai'r *math* o ymddygiad yn ffactor o bwys wrth benderfynu a fyddai'n briodol i atal ymgeisydd.

Caiff ymgeiswyr eu hatal fel arfer am hyd at 12 mis gyda darpariaeth i adolygu'r sefyllfa ar ôl 6 mis. Byddai gan ymgeiswyr sydd wedi eu hatal yr hawl i apelio yn erbyn penderfyniad o'r fath.

Mae gan y Cyngor y pŵer, mewn amgylchiadau eithriadol, i wahardd unigolion o'r gofrestr dai gyffredin os ydynt yn, neu cafwyd nhw'n euog o gymryd rhan mewn ymddygiad gwrthgymdeithasol difrifol.

DS mae'r prawf i wahardd ymgeisydd o'r gofrestr tai yn hynod gaeth; byddai'n rhaid i'r ymddygiad fod wedi bod yn ddigon difrifol i'r landlord fedru cael meddiant llwyr o'r eiddo pe bai'r achos wedi mynd i lys barn (yn seiliedig ar fod yr ymgeisydd yn denant i awdurdod lleol).

• Cytundeb Tenantiaeth.

Rydym yn disgwyl i'n tenantiaid gadw at delerau ac amodau'r cytundeb tenantiaeth, sy'n gongtract cyfreithiol ac sy'n amlinellu'r hyn y mae'r Cyngor yn ei ddisgwyl gan bob tenant.

Mae tenantiaid yn gyfrifol am eu hymddygiad eu hunain, yn ogystal ac ymddygiad aelodau eraill o'r aelwyd, holl ymwelwyr ac anifeiliaid anwes yn y cartref.

• Tenantiaethau Rhagarweiniol

Ers 1998 mae'r Cyngor wedi bod yn gweithredu trefn tenantiaethau prawf ar gyfer pob tenant newydd, sef 'Tenantiaethau Rhagarweiniol' . Ymwelir â phob tenant newydd ar adegau penodol a drefnwyd ymlaen llaw, (neu'n amlach os oes angen) drwy gydol y cyfnod prawf i fonitro cydymffurfiaeth â'r cytundeb tenantiaeth.

Bydd y Swyddog Rheoli Tai yn mynd trwy'r cytundeb tenantiaeth gyda phob tenant newydd yn fanwl iawn, gan amlinellu disgwyliadau'r Cyngor a sicrhau bod tenantiaid yn gwbl ymwybodol o'u cyfrifoldebau fel tenantiaid.

Gellir ymestyn cyfnodau tenantiaethau rhagarweiniol os nad yw tenantiaid yn cadw at y telerau a'r amodau.

- **Cynorthwyo Tenantiaid**

Rydym yn ceisio nodi unrhyw anghenion cymorth sydd gan denantiaid newydd cyn i'r denantiaeth ddechrau a byddwn yn ymdrechu i sicrhau eu bod yn cael eu cefnogi o'r cychwyn cyntaf, naill ai gan Dîm Cymorth Tai mewnol y Cyngor neu drwy i un o'n sefydliadau partner (statudol a/neu gwirfoddol) gynnig cymorth fel y bo angen.

Mae Swyddogion Rheoli Tai hefyd yn chwarae rôl werthfawr o ran monitro llwyddiant tenantiaethau ac maent yn gweithio'n agos gyda darparwyr cymorth.

- **Gwaith Amgylcheddol / Gwella Stadau**

Lle bynnag y bo'n bosibl, wrth wneud gwelliannau i'n heiddo a'n stadau, byddwn yn eu dylunio fel eu bod yn atal troseddau, a hynny drwy roi sylw i'r trefniadau goleuo a gwella diogelwch anheddau megis fflatiau a chael gwared ar fannau lle gallai pobl ymgynnull ac ati.

19 Cymorth, Adsefydlu ac Ailsefydlu

19.1. Mae canllawiau Llywodraeth Cymru yn datgan mai 'atal neu rwystro ymddygiad gwrthgymdeithasol tra'n gwneud y mwyaf o gyfleoedd ar gyfer cynhwysiant cymdeithasol' ddylai fod prif nod landlordiaid cymdeithasol.

19.2. Mae'r Strategaeth Dai, y Strategaeth Ddigartrefedd, y Strategaeth Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles a'r Cynllun Gweithredol Cefnogi Pobl oll yn parhau i gefnogi'r gwaith o ddatblygu gwasanaethau hyblyg a fframweithiau cymorth, a hynny er mwyn sicrhau bod y ddarpariaeth uchaf bosib yn y gymuned ar gyfer rhoi sylw i anghenion cymorth tymor byr neu lefel isel pobl fregus er mwyn sicrhau eu bod yn gallu byw mor annibynnol â phosib yn y gymuned.

19.3. Tra'n cefnogi dioddefwyr ymddygiad gwrthgymdeithasol, byddwn hefyd yn rhoi ystyriaeth i amgylchiadau'r troseddwr, gan gynnwys p'un a ydynt yn fregus eu hunain ac a oes ganddynt unrhyw anghenion iechyd meddwl sylfaenol neu broblemau camddefnyddio sylweddau neu unrhyw anawsterau eraill a all fod yn cyfrannu at yr ymddygiad andwyol.

19.4. Os gwelir bod problemau o'r fath byddwn yn ceisio gwneud defnydd o wasanaethau asiantaethau partner (statudol a gwirfoddol) gyda golwg ar sicrhau eu bod yn cael y cymorth priodol.

20. Diogelu a Chefnogi Staff

20.1. Mae'r Gwasanaethau Tai yn cymryd iechyd a diogelwch pob aelod o staff ac is-gontractwr yn hynod o ddifrif ac ni fyddwn yn goddef cam-drin geiriol, brawychu, na thrais na bygythiadau o drais gan denantiaid, aelodau o'u cartref na'u hymwelwyr yn erbyn staff neu gontractwyr .

20.2. Mae Polisi a Gweithdrefnau'r Cyngor ar gyfer Pobl sy'n Gweithio ar eu Pennau eu Hunain yn berthnasol i bob aelod a bydd pob un ohonynt yn derbyn yr hyfforddiant perthnasol yn y maes hwn.

20.3. Os bydd tenant, aelod o'r aelwyd neu ymwelydd ag eiddo'r Cyngor yn ymddwyn yn wrthgymdeithasol tuag at aelod o staff neu gontractwyr, mae'r Cyngor yn cadw'r hawl i roi rhybudd ffurfiol i'r tenant (iaid), hysbysu Tîm Iechyd a Diogelwch Corfforaethol y Cyngor a gosod marciwr rhybudd yn erbyn yr eiddo. Gellir cyfeirio'r mater at yr Heddlu hefyd ar gyfer ymchwiliadau pellach.

20.4. Yn dibynnu ar natur a difrifoldeb y digwyddiad, gall y Cyngor hefyd benderfynu defnyddio'r pwerau sydd ar gael iddo o dan Ddeddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Troseddu a Phlisma 2014 a cheisio datrysiaid cyfreithiol.

21. Hyfforddiant

21.1. Er mwyn darparu gwasanaeth ymddygiad gwrthgymdeithasol effeithiol rydym yn rhoi pwys mawr ar sicrhau bod staff yn cael digon o hyfforddiant i allu cyflawni eu dyletswyddau.

21.2. Mae'r staff yn ymwybodol o bwysigrwydd delio'n gyflym â digwyddiadau y cafwyd gwybod amdanynt a sut i ddarparu cymorth a chefnogaeth ymarferol i ddioddefwyr, gan fod yn sensitif i faterion amrywiaeth, cynaliadwyedd a digartrefedd.

21.3. Bydd yr holl staff sy'n delio â chwynion am ymddygiad gwrthgymdeithasol oll wedi derbyn hyfforddiant ar y pwerau sydd ar gael iddynt o dan Ddeddf Ymddygiad

Gwrthgymdeithasol, Trosedd a Phlisma 2014 a bydd ganddynt fynediad i ddiweddariadau cyfreithiol a chyfraith achos yn y maes ymddygiad gwrthgymdeithasol.

21.4. Oherwydd eu bod yn mynd yn rheolaidd i gyfarfodydd amlasiantaeth lle trafodir dulliau o fynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol, mae gan staff gyfle i drafod a rhannu enghreifftiau o arfer da a allai fod o fudd.

22. Anfodlonrwydd gyda'r gwasanaeth a ddarperir

22.1. Byddwn bob amser yn ceisio gwneud ein gorau i ddarparu safon gyson uchel o wasanaeth ond rydym yn derbyn na fyddwn yn medru cwrdd â'r safon hon bob amser.

22.2. Os bydd pethau'n mynd o chwith, byddwn yn anelu at eu cywiro ac yn ceisio dysgu o'n camgymeriadau.

22.3. Diffiniad y Cyngor o gŵyn yw:

- Mynegiant o anfodlonrwydd neu bryder;
- Naill ai yn ysgrifenedig neu ar lafar neu a wneir trwy unrhyw ddull arall o gyfathrebu;
- Wedi ei gwneud gan un neu ragor o aelodau o'r cyhoedd;
- Am rywbeth a wnaed neu na chafodd ei wneud gan y Cyngor;
- Am safon y gwasanaeth a ddarperir.

22.4. Os bydd cwsmer yn anfodlon gyda'r gwasanaeth, mae gan Gyngor Sir Ynys Môn Bolisi Pryderon a Chwynion sydd ar gael ar-lein yn: <http://www.anglesey.gov.uk/empty-nav/compliments-or-complaints/>

22.5. Mae'r Polisi yn seiliedig ar y Polisi Enghreifftiol a ddatblygwyd gydag Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru fel system gyffredin ar gyfer delio â chwynion ar gyfer darparwyr gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru ac mae'n nodi tri cham ar gyfer datrys cwynion yn seiliedig ar:

- **Cam 1:** datrys yn anffurfiol, gyda phryderon yn cael eu datrys yn y pwynt cyswllt
- **Cam 2:** ymchwilio i gwynion yn fewnol

- **Cam 3:** gall gynnwys atgyfeirio'r gŵyn at yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus.

22.6. Gallwch hefyd ofyn i gael siarad â'r Swyddog Gofal Cwsmer yn yr Adain Gyfreithiol, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni, LL77 7TW, neu gallwch gysylltu drwy anfon e-bost i cwynion@ynysmon.gov.uk

23. Sbardun cymunedol

23.1. Cyflwynwyd Sbardun Cymunedol fel rhan o'r Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Trosedd a Phlisma 2014, ac mae'n caniatáu i unigolion, busnesau neu grwpiau cymunedol (neu drydydd parti sydd wedi cael caniatâd i gynrychioli'r dioddefwyr) sydd wedi bod yn cwyno am ymddygiad gwrthgymdeithasol ofyn am adolygiad o'r ffordd y mae'r achos wedi cael ei drin os ydynt yn credu nad oes unrhyw gamau wedi'u cymryd ynghylch eu cwyn.

23.2. Gellir defnyddio'r Sbardun Cymunedol yn yr amgylchiadau canlynol:

- Mae'r achwynydd wedi rhoi gwybod am 3 achos ar wahân o ymddygiad gwrthgymdeithasol i'r Cyngor, yr heddlu, darparwr tai cofrestredig neu'r bwrdd iechyd lleol yn y 3 mis diwethaf.

a

- Rhaid bod wedi rhoi gwybod am bob achos cyn pen mis iddo ddigwydd a rhaid iddo fod wedi ei gofnodi'n swyddogol.

a

- Rhaid i'r cais i ddefnyddio'r Sbardun Cymunedol fod wedi cael ei wneud cyn pen 6 mis i gael gwybod am yr ymddygiad gwrthgymdeithasol.

23.3. I ofyn i gael gweithredu'r Sbardun Cymunedol dylai'r achwynydd gysylltu â Swyddog Ymddygiad Gwrthgymdeithasol y Cyngor yn ADRANTAI@ynysmon.gov.uk am ragor o wybodaeth.

24. Adolygu a Monitro'r Polisi.

24.1 Mae'r Cyngor yn bwriadu adolygu'r polisi hwn yn flynyddol, gyda golwg ar sicrhau ei fod yn parhau i fod yn addas i'r pwrpas a'n bod yn ymdrin ag unrhyw

newidiadau mewn deddfwriaeth a phwerau rheoleiddio, a'n bod yn cyflawni ein hamcanion Polisi.

24.3 Byddwn yn casglu data i fonitro ein perfformiad yn y maes ymddygiad gwrthgymdeithasol a bydd yn cael ei feincnodi yn erbyn perfformiad sefydliadau eraill drwy Housemark.

25. Monitro Perfformiad

25.1 Byddwn yn monitor ein perfformiad ar ymddygiad gwrthgymdeithasol yn y ffyrdd canlynol;

- Adroddiadau perfformiad chwarterol i'r Tîm Rheoli Tai yn manylu ;
 - Nifer yr achosion ymddygiad gwrthgymdeithasol newydd yn ôl math, yn ystod y chwarter.
 - Nifer o achosion a cafodd eu cau yn ystod y chwarter.
 - Dadansoddiad o'r camau a gymerwyd i ddelio gyda'r cwynion.
 - Nifer o arolygon boddhad cwsmeriaid cafodd eu cwblhau a dadansoddiad o'r ymatebion.
- Adroddiad blynyddol ar gyfer y Bwrdd Partneriaeth Tai.
- Sefydlu panel craffu tenantiaid a fydd yn ymgynnull pob 6 mis i fonitro perfformiad yn y maes gwasanaeth yn erbyn y meini prawf uchod.

ATODIAD 1: Ffyrdd o fynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol

Gellir mynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol mewn nifer o wahanol ffyrdd ar hyn o bryd.

Mae'r tabl canlynol yn rhoi amlinelliad o'r mesurau sydd ar gael ac o dan ba amgylchiadau maent yn debygol o gael eu defnyddio.

- **Datrysiadau ac eithrio rhai cyfreithiol (a ddefnyddir fel arfer gan y Swyddog Rheoli Tai).**

Dull	Ar gyfer
Rhybuddion llafar.	Gellir rhoi rhybuddion llafar ar gyfer mân- ddigwyddiadau, ac fel arfer anfonir llythyr wedyn yn cadarnhau bod rhybudd llafar wedi cael ei anfon ac fe'i cedwir ar ffeil.
Llythyrau Rhybudd	Bydd llythyrau ffurfiol yn cael eu hanfon at y rheini sydd heb gymryd sylw o'r rhybudd llafar ac sy'n parhau i dorri amodau eu cytundebau tenantiaeth.
Contractau Ymddygiad Derbyniol (CYD)	Contractau gwirfoddol rhwng y partïon yw'r rhain sy'n nodi pa ymddygiad sy'n dderbyniol a pha ymddygiad sydd ddim. Nid yw'r rhain yn gyfreithiol rwymol ond anogir partïon i'w harwyddo i ddangos ymrwymiad i beidio ag ymddwyn yn annerbyniol.
Cyfyngu	Mae cyfyngu diduedd yn ddefnyddiol mewn achosion YG lefel isel ac mae'n caniatáu i'r partïon perthnasol drafod eu problemau mewn amgylchedd a reolir. Nod cyfyngu yw datrys problemau mewn modd sy'n dderbyniol gan bawb.
Cyfiawnder adferol	Byddai'r math hwn o weithredu yn cael ei arwain gan yr Heddlu, gyda'r bwriad o ddod â'r rheini a effeithir gan drosedd wyneb yn wyneb â'r person neu'r bobl sy'n gyfrifol am y drosedd. Byddai disgwyl i'r rheini sy'n gyfrifol am y drosedd wynebu canlyniadau eu gweithredoedd a gwneud iawn.
Datrysiad cymunedol	Yn cael ei arwain gan yr Heddlu ac yn debyg i egwyddorion cyfiawnder adferol. Fe'i defnyddir i fynd i'r afael â throseddwyd tro cyntaf mewn achosion lle mae'r YG yn llai difrifol. Anogir y troseddwyd i wynebu'r dioddefwr a chanlyniadau eu gweithredoedd a gwneud iawn am y niwed y maent wedi'i achosi.
Defnyddio offer Monitro Sŵn	Pan fo'r gŵyn yn ymwneud â niwsans sŵn, gall y Gwasanaeth Tai gysylltu â Thîm Iechyd yr Amgylchedd a gofyn i gael gosod offer monitro sŵn i fesur y sŵn a gynhyrchir. Mae data a gesglir yn cael ei ddadansoddi a gellir ei ddefnyddio fel tystiolaeth os oes angen cymryd camau gorfodi mwy ffurfiol. Bydd hyn fel arfer ar ffurf gorchymyn atal sŵn yn y lle cyntaf ac o bosib gellir cyflwyno Rhybudd Ceisio Meddiant.

Prosiectau Ymyriadau Teuluol (PYT)	Dull o weithredu amlasianaethol yw Prosiectau Ymyriadau Teuluol ac fe'u cynlluniwyd i roi cymorth dwys i deuluoedd sydd â mwy nag un broblem, gan gadw plant allan o'r system ofal ac atal ymddygiad gwrthgymdeithasol.
Contractau rhianta	Mewn cysylltiad ag asiantaethau perthnasol, mae gan y Cyngor yr opsiwn o wneud cytundeb gwirfoddol gyda rhiant neu warcheidwad plentyn neu berson ifanc sy'n ymddwyn yn wrthgymdeithasol. Pwrpas y contractau hyn yw annog oedolyn cyfrifol i gymryd cyfrifoldeb am ymddygiad y plentyn neu'r plant gyda'r bwriad o atal rhagor o gwynion. Wrth lofnodi'r contract, mae'r rhiant neu'r gwarcheidwad yn cytuno i gydymffurfio â gofynion penodol am gyfnod penodol o amser.
Defnyddio Tystion Proffesiynol	Mewn rhai achosion, efallai y bydd y Cyngor yn ystyried defnyddio gwasanaethau tyst proffesiynol i fonitro lleoliadau lle cafwyd gwybod bod YG yn digwydd. Mae achosion o'r fath yn brin ac nid yw cymryd y fath gamau'n briodol bob amser.

- Datrysiadau cyfreithiol (y gwneir cais amdanynt fel arfer gan y Swyddog Ymddygiad Gwrthgymdeithasol).

Dull:	Ar gyfer:
Gorchymyn Israddio (ar gyfer tenantiaid diogel)	Gall yr Awdurdod Lleol wneud cais am orchmynion israddio mewn achosion lle mae tenant, preswlydd neu ymwelydd wedi ymddwyn neu wedi bygwth ymddwyn mewn ffordd sy'n gallu achosi niwsans ac sy'n effeithio ar reolaeth tai yn yr ardal. Byddai'r Cyngor yn dechrau achos yn y Llys Sirol am orchymyn israddio a fyddai'n dwyn y denantiaeth ddiogel i ben ac yn creu tenantiaeth sydd wedi ei hisraddio ac sy'n gostwng hawliau'r tenant. Os nad yw ymddygiad y tenant yn gwella yna bydd y Cyngor yn gallu cymryd camau i geisio meddiant o'r eiddo a throï'r tenant allan.
Ymestyn Tenantiaeth Ragarweiniol	Gellir ymestyn tenantiaethau 12 mis rhagarweiniol am gyfnod prawf arall o 6 mis arall i ganiatáu i'r tenantiaid ddangos eu bod yn gallu addasu eu hymddygiad.
Cyflwyno Ceisio (RhCM) a Rhybudd o Achos Meddiant (RhAM)	Os yw tenantiaid yn parhau i dorri amodau eu cytundeb tenantiaeth ac yn methu â chydymffurfio â rhybuddion i addasu eu hymddygiad, gall y Cyngor gyflwyno RhCM neu RhAM (yn dibynnu ar y math o denantiaeth) a fydd yn parhau i fod yn ddilys am 12 mis. Dyma'r cam cyntaf wrth i'r Cyngor gychwyn achos ceisio meddiant.
Gwaharddebau Sifil	Gwaharddebau sifil yw gorchmynion llys a wneir gan y llysoedd sifil naill ai atal i ymddygiad penodol a / neu i orfodi rhai camau penodol. Gellir gofyn am waharddeb sifil yn erbyn unrhyw berson 10 oed a hŷn

	Ile achoswyd niwsans ac annifyrrwch i amgylchiadau tai unigolyn ac mewn amgylchiadau lle achoswyd aflonyddwch, braw a gofid.
Gorchymyn Ymddygiad Troseddol	Cyhoeddir gorchymynion ymddygiad troseddol gan lys troseddol yn erbyn person a gafwyd yn euog o drosedd, a hynny er mwyn mynd i'r afael ag unigolion syn ymddwyn yn wrthgymdeithasol yn gyson ac sydd hefyd yn cymryd rhan mewn gweithgareddau troseddol. Bydd y gorchymyn yn cynnwys gwaharddiadau i atal yr ymddygiad gwrthgymdeithasol, ond gall hefyd gynnwys gofynion positif i gael y troseddwr i roi sylw i'r hyn sydd wrth wraidd yr ymddygiad.
Gorchymyn Gwasgaru	Mae Gorchymyn Gwasgaru yn ei gwneud yn ofynnol i berson neu bersonau sy'n cyflawni neu sy'n debygol o gyflawni ymddygiad gwrthgymdeithasol, trosedd neu anhrefn i adael ardal am hyd at 48 awr. Mae'r pwerau gwasgaru yn cael eu defnyddio gan yr Heddlu.
Hysbysiad Diogelu Cymunedol (HDC)	Gellir cyhoeddi rhybudd diogelu cymunedol i unigolyn neu fusnes i ymdrin â phroblem benodol sy'n cael effaith negyddol ar y gymuned. Gellir defnyddio'r rhybudd i fynd i'r afael ag ystod o wahanol fathau o ymddygiad gwrthgymdeithasol, er enghraifft graffiti, sbwriel, baw cŵn.
Hysbysiadau Benodedig Cosb	Gellir cyhoeddi hysbysiadau cosb benodedig i ddelio â throseddau amgylcheddol fel: taflu sbwriel, tipio anghyfreithlon, troseddau rheoli cŵn, graffiti, cerbydau wedi'u gadael.
Gorchymynion Rhianta	Mae Gorchymyn Rhianta yn orchymyn dan Ddeddf Trosedd ac Anhrefn 1998. Dyluniwyd y Gorchymyn Rhianta yn bennaf i helpu a chefnogi rhieni pan fydd eu plant yn mynd i helynt. Gall llys gyflwyno Gorchymyn i riant neu Warcheidwad person ifanc a gafwyd yn euog o drosedd.
Gorchymynion Amddiffyn Mannau Cyhoeddus (GAMC)	Bwriedir Gorchymynion Amddiffyn Mannau Cyhoeddus i ddelio â niwsans neu broblem arbennig mewn ardal benodol sydd yn niweidiol i ansawdd bywyd y gymuned leol, drwy osod amodau ar y defnydd o'r ardal honno sy'n berthnasol i bawb. Bydd cynghorau yn gyfrifol am wneud y gorchymynion newydd hyn.
Hysbysiad Cau	Mae hysbysiad cau yn ymyriad cyflym dros gyfnod cyfyngedig i stopio neu i rwystro defnyddio adeiladau r gyfer Ymddygiad Gwrthgymdeithasol neu weithgarwch troseddol. Gall yr Heddlu a / neu'r Cyngor ddefnyddio'r rhybudd hwn i gau safle am 24 awr neu 48 awr. Rhaid cyflwyno cais i'r Llys Ynadon am orchymyn cau pan gyhoeddir rhybudd cau.
Gorchymyn Cau	Rhoddir Gorchymyn Cau gan y Llys Ynadon pan fydd yn fodlon bod safleoedd yn cael eu defnyddio neu'n debygol o gael eu defnyddio ar gyfer ymddygiad anhrefnus, ffaidd neu droseddol. Gellir defnyddio'r Gorchymyn i gyfyngu pob mynediad i'r eiddo dan sylw ac mae'n cau'r eiddo i lawr i bob pwrpas. Gall y gorchymyn fod mewn grym am 3 mis

	a gellir ei ymestyn am hyd at 6 mis.
Achosion Meddiant Cymryd	Os yw'r dulliau o fynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol wedi cael eu defnyddio ond bod yr ymddygiad yn parhau, fel dewis olaf gall y Cyngor wneud cais i'r Llys am orchymyn ceisio meddiant. Os rhoddir y gorchymyn bydd y Llys yn pennu dyddiad i'r tenant adael yr adeilad.
Sail Absoliwt ar gyfer Meddiant	<p>Mae sawl newid wedi'u gwneud i'r rhesymau dros geisio meddiant sydd wedi eu cynnwys yn Neddfau Tai 1985 a 1988.</p> <p>Y newid mwyaf a ddaeth yn sgil Deddf 2014 yw cyflwyno sail orfodol newydd ar gyfer meddiant lle bu ymddygiad gwrthgymdeithasol difrifol. Mae'r Deddfau yn nodi nifer o amodau a fydd, os profir nhw, (ac yn amodol ar unrhyw amddiffyniad cymesuredd hawliau dynol y gall y tenant ei godi) yn arwain at wneud gorchymyn meddiant llwyr.</p>

Asesu Effaith ar Gydraddoldeb (AEC)
Rhan A – Asesiad Cychwynnol o'r Effaith ar Gydraddoldeb

Dyddiad cychwyn:

Dyddiad cwblhau:

RHAN A – Cam 1: Paratoi

1.	Beth sy'n cael ei asesu?	Y Polisi Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, sef polisi yr argymhellir bod y Pwyllgor Gwaith yn ei gymeradwyo yn ei gyfarfod ar 28 Tachwedd 2016.
2.	Ydy'r polisi yma'n un newydd neu'n un sy'n bodoli eisoes?	Mae'r polisi hwn yn diwygio polisi sy'n bodoli eisoes yn dilyn newid yn y ddeddfwriaeth yn sgil gweithredu Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Trosedd a Phlisma 2014 a ddaeth i rym ar 20 Hydref 2014.
3.	Beth yw nodau a phwrpas y polisi hwn?	Er mwyn sicrhau bod polisi ar waith sy'n: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cydymffurfio â gofynion deddfwriaethol. ▪ Yn esbonio sut y bydd y Gwasanaethau Tai yn mynd i'r afael â chwynion am ymddygiad gwrthgymdeithasol. ▪ Yn cefnogi gweithio mewn partneriaeth gydag asiantaethau perthnasol i sicrhau y darganfyddir y datrysiad gorau a'i fod yn cael ei weithredu cyn gynted â phosib ▪ Yn rhoi gwybodaeth am y gwahanol fesurau sydd ar gael i'r Gwasanaeth Tai fel landlord cymdeithasol i fynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol. ▪ Amlinellu rolau a chyfrifoldebau swyddogion sy'n ymdrin ag ymddygiad gwrthgymdeithasol.
4.	Pwy sy'n gyfrifol am y polisi sy'n cael ei asesu?	Y Pennaeth Gwasanaeth, Gwasanaethau Tai, Cyngor Sir Ynys Môn
5.	Pwy yw'r swyddog arweiniol ar gyfer cynnal yr AEC yma?	Y Pennaeth Gwasanaeth, Gwasanaethau Tai, Cyngor Sir Ynys Môn

6.	Pwy arall sy'n cymryd rhan yn yr AEC yma?	Rachel Smith, Swyddog Ymddygiad Gwrthgymdeithasol
7.	Oes yna gyswllt rhwng y polisi yma a pholisïau/meysydd gwaith eraill?	<p>Oes</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Swyddogaeth tai strategol y Cyngor. ▪ Polisi Gosod Tai Cyffredin y Cyngor (a ddaeth i rym ar 4 Gorffennaf 2016). ▪ Cytundeb(au) tenantiaeth y Gwasanaethau Tai, gan fod disgwyl i denantiaid y Cyngor lynu wrth delerau ac amodau mewn perthynas ag ymddygiad derbyniol.
8.	Pwy yw'r rhanddeiliaid allweddol?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tenantiaid y Cyngor. ▪ Trigolion sy'n byw ar stadau'r Cyngor ▪ Ymwelwyr i stadau'r Cyngor. ▪ Ymgeiswyr ar y gofrestr dai gyffredin ▪ Gweithwyr ac isgontractwyr y Cyngor. ▪ Aelodau Lleol a Chynghorwyr Tref. ▪ Tîm Diogelwch Cymunedol ▪ Heddlu Gogledd Cymru a phartneriaid statudol ac anstatudol eraill

9 - Ydy'r polisi'n berthnasol i sut mae'r Awdurdod yn cydymffurfio â dyletswydd cyffredinol y sector gyhoeddus mewn perthynas â phobl sy'n cael eu gwarchod ar sail oed; anabledd; rhyw; newid rhyw; beichiogrwydd a mamolaeth; hil, ethnigrwydd neu genedligrwydd; crefydd neu gred a chyfeiriadedd rhywiol?	Ydy	Nac ydy
Dileu gwahaniaethu ac aflonyddu	✓	
Hyrwyddo cyfleoedd cyfartal	✓	
Meithrin perthynas dda	✓	
Diogelu a hyrwyddo hawliau dynol	✓	

RHAN A – Cam 2: Casglu gwybodaeth

10 - A yw'r polisi / maes gwaith yma'n sicrhau cydraddoldeb i'r ieithoedd Cymraeg a Saesneg yn unol â Chynllun Iaith y Cyngor?	Ydi Rhaid i'r polisi gydymffurfio gyda Pholisi Iaith Gymraeg y Cyngor a Safonau Iaith Gymraeg 2016
11 - Oes cyfle drwy'r polisi / maes gwaith i gynnig mwy o gyfleoedd i bobl ddysgu a / neu ddefnyddio'r Gymraeg yn eu bywydau bob dydd?	Ydi Yn unol â'r polisi, rhaid i 'r swyddogaeth gosod tai a gwasanaethau / gwybodaeth gysylltiedig fod ar gael yn y Gymraeg.
12 - Pa gyfraniad posibl sy'n cael ei gynnig drwy'r polisi / maes gwaith yma tuag at sicrhau bod diwylliant hanesyddol a chyfoes yr Ynys yn ffynnu ac yn llwyddo?	Dim yn berthnasol i'r polisi hwn.
13 - Oes yna unrhyw faterion sydd angen ystyriaeth o ran Hawliau Dynol? Os oes, beth yw'r materion yma? (Mae'r 16 hawl sylfaenol sydd yn y Ddeddf Hawliau Dynol wedi'u rhestru yn Atodiad 1) .	O bosib. Gall cwsmeriaid fod o'r farn y gallai rhai mathau o gamau gorfodi amharu ar eu Hawliau Dynol oherwydd y gall bod raid iddynt ymatal rhag rhai mathau o ymddygiad (Erthygl 8). Bydd yn rhaid i Swyddogion sy'n gweinyddu'r polisi sicrhau bod y camau a gymerir mewn ymateb i gwynion yn cael eu rhoi ar waith mewn ffordd nad yw'n gwahaniaethu, er mwyn sicrhau nad ydynt yn torri Erthygl 14 Deddf Hawliau Dynol 1988.
14 - Beth sydd wedi cael ei wneud hyd yn hyn o ran cyfranogiad ac ymgynghoriad mewn perthynas â'r polisi yma?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sefydlwyd grŵp ffocws ar gyfer tenantiaid i weithio gyda swyddogion wrth greu'r polisi. ▪ Cyflwynwyd y Polisi drafft i Banel Llais Tenantiaid a Swyddogion Môn fel rhan o ymgynghoriad gyda chwsmeriaid ar gyfer sylwadau a chymeradwyaeth. ▪ Anfonwyd y Polisi at Reolwr Cyflawni Diogelwch Cymunedol Gwynedd a Môn ar gyfer sylwadau a chymeradwyaeth.

15 - Oes yna unrhyw fylchau yn y wybodaeth a gasglwyd hyd yma? Os oes, sut fydd y rhain yn cael sylw?	
---	--

RHAN A – Cam 3: Ystyried yr effaith debygol

*Ar gyfer pob un o'r nodweddion a warchodir, manylwch yn y golofn ar y dde yn y tabl isod, os gwelwch yn dda:

- (1) unrhyw adroddiadau, ystadegau, gwefannau, linciau ayyb sy'n berthnasol i'ch dogfen / cynnig ac sydd wedi cael eu defnyddio fel rhan o'ch asesiad; a/neu
- (2) unrhyw wybodaeth a gasglwyd yn ystod yr ymgysylltu gyda defnyddwyr gwasanaeth neu staff; a/neu
- (3) unrhyw wybodaeth arall sydd wedi'i gynnwys yn eich asesiad o'r effaith debygol

**Er mwyn penderfynu beth yw'r effaith debygol, dewiswch un o'r canlynol os gwelwch yn dda:

Negyddol - uchel; Negyddol - canolig; Negyddol - isel; Niwtral; Cadarnhaol - isel; Cadarnhaol - canolig; Cadarnhaol – uchel; Dim effaith/ddim yn berthnasol

Y grŵp a warchodir	**Yr effaith debygol	*Manylion
Oed	Niwtral	Nid yn seiliedig ar ddata. Disgwylir i denantiaid o bob oed gadw at delerau ac amodau'r Cytundeb Tenantiaeth ac i beidio ag ymddwyn mewn ffordd sy'n achosi anawsterau neu'n amharu ar hawl preswylwyr i fwynhad tawel neu ar gyfer trigolion eraill, ymwelwyr neu swyddogion.
Anabledd	Cadarnhaol isel	Dywed Adran 19.3 7 a 19.4 o'r polisi y byddwn, wrth ymateb i gwynion, yn cymryd i ystyriaeth amgylchiadau'r troseddwr yn ogystal â'r dioddefwr ac y byddwn yn ystyried a ydynt yn fregus ynddynt eu hunain. Os yw'r ymddygiad gwrthgymdeithasol wedi ei gyflawni gan rywun o ganlyniad i'r ffaith eu bod yn fregus oherwydd anabledd a allai fod ganddynt, byddwn yn ceisio defnyddio gwasanaethau a ddarperir gan asiantaethau partner perthnasol er mwyn sicrhau eu bod hwythau hefyd yn cael cefnogaeth.
Rhyw	Niwtral	Disgwylir i denantiaid, waeth beth fo'u rhyw, i gadw at delerau ac amodau'r Cytundeb Tenantiaeth ac i beidio ag ymddwyn mewn ffordd sy'n achosi anawsterau neu'n amharu ar hawl preswylwyr i fwynhad tawel neu ar gyfer trigolion eraill, ymwelwyr neu swyddogion.
Newid Rhyw	Niwtral	Disgwylir i denantiaid, waeth beth fo'u rhyw, i gadw at delerau ac amodau'r Cytundeb Tenantiaeth ac i beidio ag ymddwyn mewn ffordd sy'n achosi anawsterau neu'n amharu ar hawl preswylwyr i fwynhad tawel neu ar gyfer

Y grŵp a warchodir	**Yr effaith debygol	*Manylion
		trigolion eraill, ymwelwyr neu swyddogion.
Beichiogrwydd a Mamolaeth	Niwtral	Disgwylir i denantiaid, p'un a oes ystyriaethau beichiogrwydd / mamolaeth ai peidio, gadw at delerau ac amodau'r Cytundeb Tenantiaeth ac i beidio ag ymddwyn mewn ffordd sy'n achosi anawsterau neu'n amharu ar hawl preswylwyr i fwynhad tawel neu ar gyfer trigolion eraill, ymwelwyr neu swyddogion.
Hil / Ethnigrwydd / Cenedligrwydd	Niwtral	Disgwylir i denantiaid, waeth beth fo'u hil / ethnigrwydd a chenedligrwydd, gadw at delerau ac amodau'r Cytundeb Tenantiaeth ac i beidio ag ymddwyn mewn ffordd sy'n achosi anawsterau neu'n amharu ar hawl preswylwyr i fwynhad tawel neu ar gyfer trigolion eraill, ymwelwyr neu swyddogion
Crefydd neu Gred	Niwtral	Disgwylir i denantiaid, waeth beth fo'u crefydd neu eu credoau, gadw at delerau ac amodau'r Cytundeb Tenantiaeth ac i beidio ag ymddwyn mewn ffordd sy'n achosi anawsterau neu'n amharu ar hawl preswylwyr i fwynhad tawel neu ar gyfer trigolion eraill, ymwelwyr neu swyddogion
Cyfeiriadedd Rhywiol	Niwtral	Disgwylir i denantiaid, waeth beth fo'u cyfeiriadedd rhywiol, gadw at delerau ac amodau'r Cytundeb Tenantiaeth ac i beidio ag ymddwyn mewn ffordd sy'n achosi anawsterau neu'n amharu ar hawl preswylwyr i fwynhad tawel neu ar gyfer trigolion eraill, ymwelwyr neu swyddogion
Yr iaith Gymraeg	Niwtral	Amherthnasol
Hawliau Dynol	Niwtral	Disgwylir i bob tenant gadw at delerau ac amodau'r Cytundeb Tenantiaeth ac i beidio ag ymddwyn mewn ffordd sy'n achosi anawsterau neu'n amharu ar hawl preswylwyr i fwynhad tawel neu ar gyfer trigolion eraill, ymwelwyr neu swyddogion

RHAN A – Cam 4: Canlyniad yr asesiad cychwynnol

Ydy Canlyniad yr asesiad cychwynnol yn golygu bod angen symud ymlaen i gynnal Asesiad llawn o'r Effaith ar Gydraddoldeb?	Nac ydi
	Nodwch y rhesymau dros y penderfyniad: Nid oes unrhyw arwydd y bydd gweithredu'r polisi arfaethedig yn cael unrhyw effaith andwyol sylweddol (canolig neu uchel) ar unrhyw un o'r grwpiau gwarchodedig statudol.
Os na, oes yna unrhyw faterion sydd angen sylw?	Nac Oes
	Nodwch y manylion: Ysgrifennwyd y polisi i fod yn deg a chyfiawn i bawb. Mae'n ofynnol i bobl sy'n dymuno byw mewn llety Cyngor lynu wrth yr un amodau a thelerau a drwy lofnodi'r cytundeb tenantiaeth, sy'n gcontract cyfreithiol, maent yn cytuno i gadw at y telerau hynny.

Os ydych wedi penderfynu **bod angen cynnal Asesiad llawn o'r Effaith ar Gydraddoldeb**, ewch ymlaen i **Rhan B** os gwelwch yn dda.

Os ydych wedi penderfynu **peidio symud ymlaen i gynnal Asesiad llawn o'r Effaith ar Gydraddoldeb**, ewch ymlaen i **Rhan C – Adrodd ar y Canlyniad**.

Asesu'r Effaith ar Gydraddoldeb (AEC)
Rhan B - I'w ddefnyddio ar gyfer Asesiad Effaith Cydraddoldeb Llawn yn unig

RHAN B – Cam 1: Archwilio'r wybodaeth a gasglwyd hyd yn hyn

1.	A oes gennych chi wybodaeth ddigonol? Cyfeiriwch at Rhan 2 : Casglu Gwybodaeth – am gymorth	
2.	A oes modd i chi symud ymlaen gyda'r polisi yn ystod yr AEC?	
3.	Ydy'r wybodaeth a gasglwyd yn berthnasol i bob un o'r grwpiau a warchodir?	
4.	Pa wybodaeth ychwanegol (os hynny) sydd angen?	
5.	Sut rydych chi am gasglu unrhyw wybodaeth ychwanegol angenrheidiol? Nodwch pa gyrff cynrychiolaethol neu sefydliadau eraill y byddwch yn cysylltu â nhw er mwyn cyflawni hyn	

Rhan B – Cam 2: Barnu/asesu'r effaith posibl

Rhowch fanylion isod am yr effaith yr ydych wedi ei adnabod			
Y grŵp a warchodir	Negyddol	Cadarnhaol	Disgrifiwch yma pa dystiolaeth neu wybodaeth arall a ddefnyddiwyd gennych (ee cyfraniadau gan randdeiliaid) er mwyn canfod natur a graddfa unrhyw effaith debygol
Oed			
Anabledd			
Rhyw			
Newid Rhyw			
Beichiogrwydd & Mamolaeth			
Hil			
Crefydd/Cred			
Cyfeiriadedd Rhywiol			
Iaith Gymraeg			
Hawliau Dynol			

Rhan B – Cam 3: Ystyried opsiynau eraill

Rhowch ystyriaeth i unrhyw newidiadau i'r polisi a fyddai'n lleihau, gwaredu neu liniaru unrhyw effaith niweidiol (sydd wedi ei adnabod yn Cam 2)

1.	Disgrifiwch unrhyw weithrediadau a gymerwyd i leihau effaith negyddol / niweidiol	
2.	Oes yna strategaeth ar gyfer delio gydag unrhyw effeithiau sydd ddim yn anghyfreithlon ond nid oes modd eu hosgoi nag eu lliniaru?	
3.	Disgrifiwch unrhyw weithredu a wnaed i wneud y mwyaf o gyfleoedd i hyrwyddo cydraddoldeb, ee: newidiadau i'r polisi, rheoleiddio, arweiniad, cyfathrebu, monitro neu adolygu	
4.	Pa newidiadau a wnaed i'r polisi o ganlyniad i gynnal yr AEC yma?	

Ewch ymlaen i **Rhan C – Adroddiad ar y Canlyniad.**

Asesu'r Effaith ar Gydraddoldeb (AEC) – CANLYNIAD

RHAN C – Cam 1: Adroddiad ar y Canlyniadau

Sefydliad:	Cyngor Sir Ynys Môn
Beth sy'n cael asesiad: (Rhan A – cam 1)	Y Polisi Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, sef polisi yr argymhellir bod y Pwyllgor Gwaith yn ei gymeradwyo yn ei gyfarfod ar 28 Tachwedd 2016.
Amlinelliad byr o'r nodau ac amcanion: (Rhan A – cam 1)	<p>Er mwyn sicrhau bod polisi ar waith sy'n:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cydymffurfio â gofynion deddfwriaethol. ▪ Yn esbonio'n sut y bydd y Gwasanaethau Tai yn mynd i'r afael â chwynion am ymddygiad gwrthgymdeithasol. ▪ Yn cefnogi gweithio mewn partneriaeth gydag asiantaethau perthnasol i sicrhau y darganfyddir y datrysiad gorau a'i fod yn cael ei weithredu cyn gynted â phosib ▪ Yn rhoi gwybodaeth am y gwahanol fesurau sydd ar gael i'r Gwasanaeth Tai fel landlord cymdeithasol ar gyfer mynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol. <p>Amlinellu rolau a chyfrifoldebau swyddogion sy'n ymdrin ag ymddygiad gwrthgymdeithasol.</p>
A symudwyd ymlaen i gynnal Asesiad Effaith Cydraddoldeb llawn o ganlyniad i'r asesiad cychwynnol? (RHAN A – Cam 4)	Naddo
	<p>Nodwch y rhesymau dros y penderfyniad:</p> <p>Nid oes unrhyw arwydd y bydd gweithredu'r polisi arfaethedig yn cael unrhyw effaith andwyol sylweddol (canolig neu uchel) ar unrhyw un o'r grwpiau gwarchodedig statudol.</p>
Os na, oes yna unrhyw faterion sydd angen sylw?	Nid oes unrhyw arwydd y bydd gweithredu'r polisi arfaethedig yn cael unrhyw effaith andwyol sylweddol (canolig neu uchel) ar unrhyw un o'r grwpiau gwarchodedig statudol

	Ystyrir bod y polisi yn gyfreithlon, yn angenrheidiol ac yn gymesur.
Os do, beth oedd canlyniad yr asesiad llawn?	Amherthnasol
A fydd y polisi' n cael ei fabwysiadu / anfon ymlaen am gymeradwyaeth? Pwy fydd yn gwneud y penderfyniad?	<p>Bydd.</p> <p>Pwyllgor Gwaith y Cyngor.</p> <p>Os na, nodwch, os gwelwch yn dda, beth yw'r rheswm dros hynny, ynghyd ag unrhyw weithredu pellach sydd angen ei wneud:</p> <p>Amherthnasol</p>
Oes yna drefniadau monitro mewn lle? Beth yw'r trefniadau hynny?	<p>Oes</p> <p>Byddwn yn monitro ein perfformiad ar faterion Ymddygiad Gwrthgymdeitasol yn y ffyrdd canlynol;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Adroddiadau perfformiad chwarterol i'r Tîm Rheoli Tai. ▪ Byddwn yn cynhyrchu adroddiadau blynyddol ar gyfer y Bwrdd Partneriaeth Tai. ▪ Byddwn yn sefydlu panel sgrïwtini tenantiaid a fydd yn ymgynnull bob 6 mis i fonitro perfformiad yn y maes gwasanaeth yn erbyn y meini prawf uchod

Pwy yw'r Swyddog Arweiniol?	Enw:	Shan L Williams
	Teitl:	Pennaeth Gwasanaethau Tai
	Adran:	Gwasanaethau Tai
Dyddiad adolygu'r polisi a'r asesiad effaith:	<p>Mae'r Cyngor yn bwriadu adolygu'r polisi hwn yn flynyddol, gyda golwg ar sicrhau ei fod yn parhau i fod yn addas i'r pwrpas a'n bod yn ymdrin ag unrhyw newidiadau yn y ddeddfwriaeth neu'r pwerau rheoleiddio, a'n bod yn cyflawni'r nodau polisi.</p> <p>Ar ôl i'r Pwyllgor Gwaith ei fabwysiadu, adolygir y polisi 12 mis o'r dyddiad y daeth i rym.</p>	
Enwau'r holl bartion a gymerodd rhan yn yr asesiad yma	Enw	Teitl
	Karen Roberts	Prif Swyddog Tai
	Rachel Smith	Swyddog Ymddygiad Gwrthgymdeithasol
Noder os gwelwch yn dda: Dylid atodi Cynllun Gweithredu i'r Adroddiad hwn ar y Canlyniadau cyn ei gwblhau.		

RHAN C – Cam 2 – Cynllun Gweithredu

Rhowch fanylion yma am unrhyw weithrediadau sydd wedi'u cynllunio yn dilyn cwblhau'r AEC. Dylid cynnwys unrhyw newidiadau a wnaed i leihau neu ddileu effaith negyddol tebygol neu wirioneddol, ynghyd ag unrhyw drefniadau i gasglu data neu wneud gwaith ymchwil pellach

Cyf	Camau y bwriedir eu cymryd	Swyddog arweiniol	Amserlen
01	Monitro cydymffurfiaeth â'r polisi newydd yn fisol mewn cyfarfodydd goruchwyllo staff	Prif Swyddog Tai	Yn fisol o'r dyddiad y daeth i rym
02	Casglu data ystadegol am gwynion a'r camau a gymerwyd yn unol â meini prawf meincnodi Housemark	Prif Swyddog Tai	Yn fisol o'r dyddiad y daeth i rym
03	Sefydlu Panel Sgriwtini Tenantiaid fel rhan o'r gwaith i fonitro perfformiad a chydymffurfiaeth â'r polisi	Prif Swyddog Tai	Rhagfyr 2016 (cyfarfod cyntaf)

ATODIAD 1 – HAWLIAU DYNOL

Hawliau a rhyddid i bob unigolyn yw hawliau dynol, gwaeth beth yw eu cenedligrwydd nag eu dinasyddiaeth. Mae yna 16 o hawliau sylfaenol yn y Ddeddf Hawliau Dynol - i gyd wedi'u cymryd o'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol. At bwrpas y Ddeddf, fe gyfeirir atynt fel 'Hawliau'r Confensiwn'. Fe'u rhestrir isod:

(Cyflwyniad yw Erthygl 1 – nid yw wedi'i ymgorffori yn y Ddeddf Hawliau Dynol)

Erthygl 2: Yr hawl i fywyd

Erthygl 3: Gwahardd artaith

Erthygl 4: Gwahardd caethwasiaeth a llafur gorfodol

Erthygl 5: Yr hawl i ryddid a diogelwch

Erthygl 6: Yr hawl i dreial teg

Erthygl 7: Dim cosb heb gyfraith

Erthygl 8: Hawl i barch at fywyd preifat a theuluol

Erthygl 9: Rhyddid meddwl, cydwybod a chrefydd

Erthygl 10: Rhyddid mynegiant

Erthygl 11: Rhyddid cymdeithasiad ac ymgynnull

Erthygl 12: Yr hawl i briodi

Erthygl 14: Gwahardd gwahaniaethu

Erthygl 1 o Brotocol 1: Diogelu eiddo

Erthygl 2 o Brotocol 1: Hawl i gael addysg

Erthygl 3 o Brotocol 1: Hawl i etholiadau rhydd

Erthygl 1 o Brotocol 13: Diddymu'r gosb eithaf